

NANCY FARMER

**TROLLIDE
MERI**

Inglise keelest tõlkinud Henri Paves

TIRITAMM
2010

Originaali tiitel:

Nancy Farmer
The Sea of Trolls

Copyright © 2004 by Nancy Farmer
Maps copyright © 2004 by Rick Britton

Published by arrangement with Atheneum Books for Young Readers, an imprint of Simon & Schuster Children's Publishing Division.
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the Publisher.

Kõik õigused kaitstud.

© Tõlge cesti keelde. Henri Paves ja Tiritamm , 2010

© Kaas. Meelis Kroshetskin, 2010

Toimetaja: Ivi Toluk

Kirjastatakse vastavalt kokkuleppele kirjastusega Atheneum Books for Young Readers, Simon & Schuster Children's Publishing Division'i allüksus.

ISBN 978-9985-55-274-2

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

*Haroldile nagu ikka –
Miimiri kaevu leidmise eest.*

TÄNUAVALDUSED

Minu suur ja südamlik tänu kuulub islandi keele õpetajale Kristin Johannsdottirile, kes mu käsikirja läbi luges ja islandi-keelsete dialoogidega aitas.

Tänan ka doktor William Ratliffi selle eest, et ta aitas mul pääseda Stanfordi ülikooli raamatukogusse.

Soojad sõnad mu pojale Danielile ja mu nõole Nathan Stoutile, kes aitasid mind inspiratsiooniga Olaf Ükskulmu tegelaskuju loomisel.

Ja muidugi tänan nagu ikka ka Richard Jacksonit, kes mulle võimaluse andis.

TEGELASED

INIMESED (SAKSID)

Jack, raamatu alguses üheteistkümneaastane poiss
Lucy, Jacki õde, raamatu alguses viieaastane
Ema, Jacki ja Lucy ema, teadjanaine
Isa, Giles Kõverjalg, Jacki ja Lucy isa
Bard, Iirimaalt pärit druiid, tuntud ka Lohekeele nime all
Allyson, Thorgili ema
Colin, sepa poeg
Vend Aiden, munk Pühalt saarelt

INIMESED (PÕHJALASED)

Olaf Ükskulm, kuninganna berserkide juht
Pikkviha-Sven, Olafi meeskonna liige
Erik Kaunispalg, Olafi meeskonna liige
Erik Tuli pea, Olafi meeskonna liige, kes kardab pimedust
Erik Laiaõlgne, Olafi meeskonna liige, kes kardab samuti
pimedust
Rune, skald, kes enam laulda ei saa
Thorgil, kaheteistkümneaastane tüdruk, kes peab ennast
bersergiks
Thorgrim, Thorgili isa, kuulus berserk
Pikkoda-Egil, laevakapten, kes ei ole berserk

Gizur Pöidlapurustaja, vandemurdjast külavanem
Malaka-Magnus, külavanem
Einar Kõrvakaksaja, külavanem, kes kogub kõrvu
Heide, Olafi tähtsaim naine; teadjanaine Finnmarkist
Dotti ja Lotti, Olafi nooremad naised
Skakki, Olafi ja Heide kuueteistkümneaastane poeg
Thorir, Thorgili vend
Hrothgar, Kuldse koja kuningas
Beowulf, kuulus sõdalane
Ivar Selgrootu, Olafi kuningas, kes on abielus pooltroll
Frithiga
Puujalg, Erik Kaunisnäo sõber, kelle jala troll otsast ära
hammustas
Seakärs, *Mudapüks*, *Tõntsjalg*, *Päts* ja *Pätsike*, träälid
Hilda, Olafi ja Lotti tütar

LOOMAD

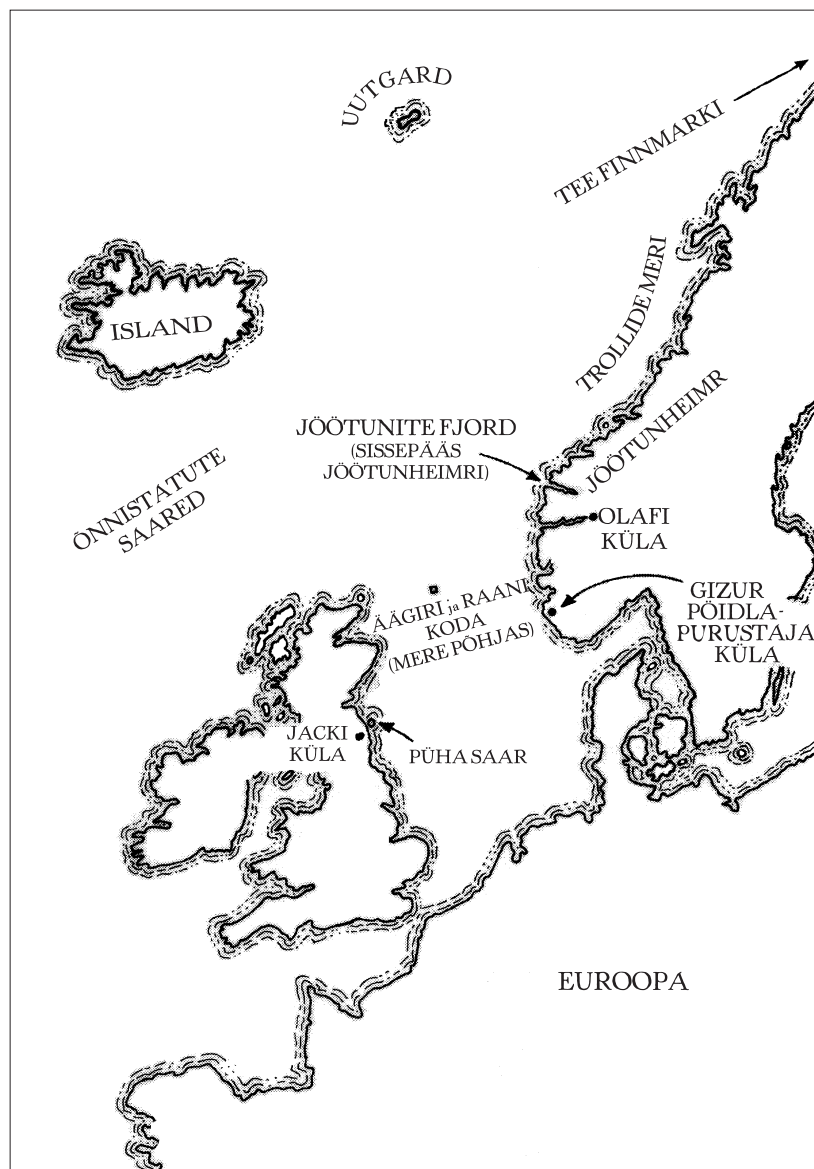
Julgesüda, tark vares
Pilvelakk, hobune, kelle esivanemad pärinevad Haldjamaalt
Maeve, iiri hundikoer
Murdja, *Hundivalu*, *Külmaeit*, *Räbalake*, Maeve kutsikad
Kuldharjas, halva iseloomuga trollikult
Freyja kassid, üheksa tohutu suurt kauni punakuldse
karvaga trollikassi
Lumekakud, neljaliikmeline Jöötunheimi öökullipere
Lohe, pisiperega emalohe
Metsis, kümne täpilise tibuga kalkunisuurune metsiseema
Ratatöskr, kuulujutte levitav orav, kes jookseb mööda
Yggdrasilli üles ja alla

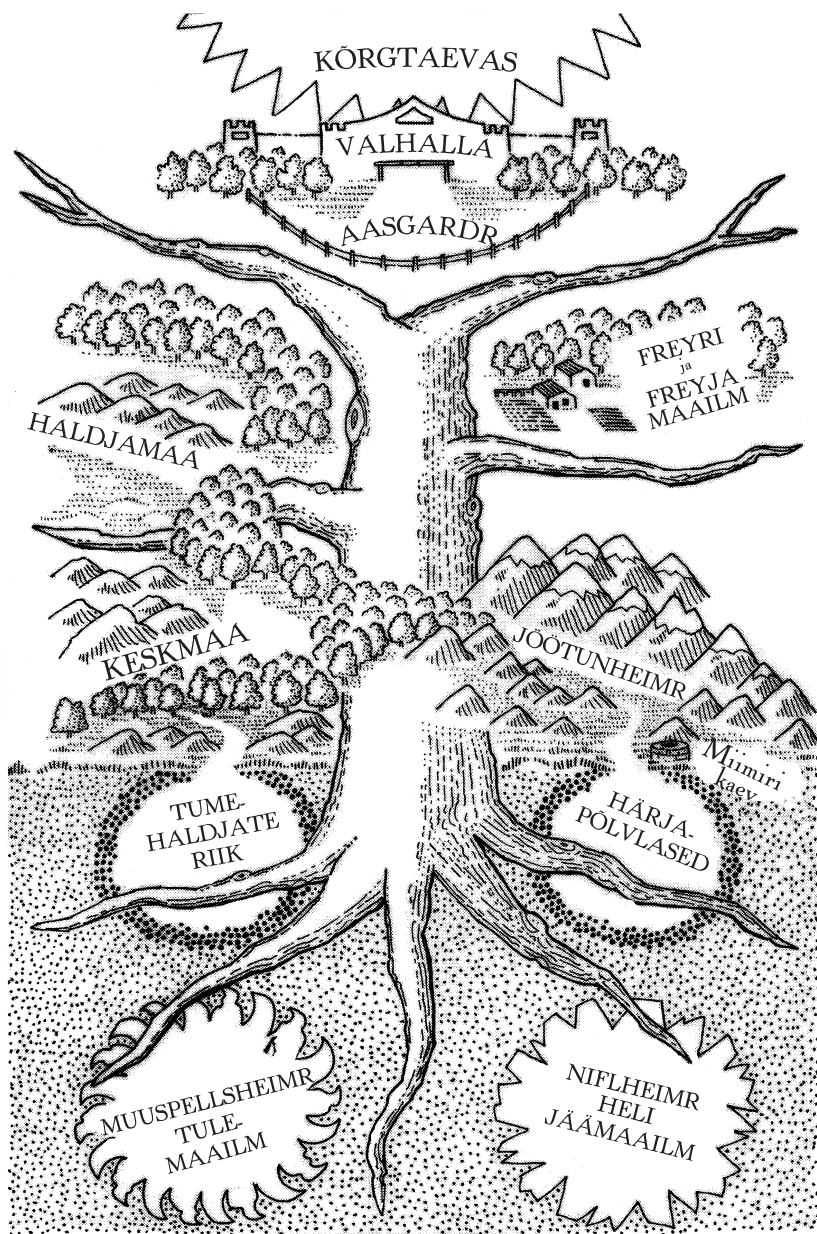
JÖÖTUNID (TROLLID)

Mäekuninganna, Jöötunheimi valitsejanna Glamdis
Fonn, Mäekuninganna tütar, kes oskab inimeste keelt
Forath, Mäekuninganna tütar, kes oskab vaalade keelt
Bolthorn, Fonni ja Forathi isa, Mäekuninganna haaremi
tähtsaim mees

MÄÄRAMATUD

Pooltroll Frith, kujumuutja, Mäekuninganna ja tundmatu
inimmehe tütar, Ivar Selgrootu abikaasa
Frothi, Frithi õde, samuti kujumuutja, Grendeli ema
Grendel, koletis, kelle isaks oli hiid
Nornid, keegi ei tea, kes nornid täpselt on, kuid nad on väga
võimsad olendid

ÕFILA VFRAMR TRFCTIHM AMRI

1. peatükk

Lammaste otsimine

Jack ärkas enne koitu ning kuulas, kuidas jääne veebruari-tuul majaseinu piitsutab. Ta ohkas. Algamas oli järjekordne nārune päev. Ta silmitses sarikaid pea kohal ning nautis viimaseid hetki soojuse rūpes. Villastest tekkidest kookon, millesse Jack mähitud oli, lebas kuivanud kanarbikust asemel. Süvendatud põrand asus tublisti allpool maapinda. Ukse alt läbi pääsenud tuuleil liikus üle ta pea.

See oli hea maja, mille ladvapoolega maasse paigutatud tammesambad niiskuse põrandapinna lähedal hoidsid. Jack oli seitsmeaastasena vaadanud, kuidas isa seda maja ehitas. Isa arvas, et laps ei saa nii keerulisest ettevõtmisest aru, kuid Jack sai. Ta oli kõike väga hoolega jälginud ning isegi nüüd, neli aastat hiljem, oli ta kindel, et suudaks ka ise maja ehitada. Ta polnud õpitust õieti midagi unustanud.

Pika toa kaugemas servas nägi Jack ema tuld õhutamas. Valgus tantsiskles pööningul. Üleval oli soojem, aga ka suitsusem. Tema vanemad ja õde magasid seal üleval. Jack aga eelistas ukseäärset värsket õhku.

Ema puistas kaeratangud keevasse vette ja segas tarmukalt putru. Seejärel lisas ta mett. Jack tundis selle lõhna. Tuline ahjuroop, millega ema riulile ritta laotud siidrikruuse soojendada tavatses, kumas sütel.

«Nii k ü l m on,» kostis pööningult kaeblemist. «Kas ma võiks hommikusöögi voodisse saada?» küsis Lucy.

«Printsess ei karda ju sellist tühist asja nagu külm,» ütles isa.

«Printsessid elavad lossides,» parandas Lucy.

«Aga mitte kaduma läinud printsessid.»

«Ära kiida talle takka,» ütles ema.

«Kas ma olin tegelikult ka ära kadunud, issi?» küsis Lucy. Jack teadis, kuidas tüdrukule see lugu meeldis.

«Mitte kuigi kaua. Meie ju leidsime su üles,» ütles isa hellalt.

«Ma lamasin roosipõõsa all, kuldmünt näpus.»

«Sa sündisid selles majas, mitte mingis muinasjutulossis,» nähvas ema ning kastas kuuma roobi esimesse siidrikruusi. Tugev õunamaiguline lõhn jõudis ka Jackini. Ta teadis, et Lucy ei kuula ema juttu. Palju põnevam on olla kadunud printsess kui taluniku põngerjas. Kusjuures kuldmündi lugu vastas tõele. Isa oli selle aias kaevetöödel leidnud ning tema sõnul kujutas mündil olev mees Rooma kuningat.

«Ühel päeval ratsutab siia terve salk rüütleid,» ütles Lucy.

«Ning nad on sind otsinud sellest ajast saati, kui trollid su ära röövisid,» vastas isa. «Trollid kavatsesid sind nahka panna, kullake. Aga nagu trollidele iseloomulik, hakkasid nad isekeskis vaidlema.»

«Kas me topime talle õuna suhu ning küpsetame ära?» jätkas Lucy paljuräägitud lugu. «Või teeme ta pirukaks?»

««Pirukaks! Pirukaks!» mõirgasid pooled trollid,» jutustas isa. «Teised lõugasid, et laps tuleks ära küpsetada. Nad läksid karvupidi kokku ja tagusid üksteist üpris ruttu oimetuks. Ja siis tulin mina ning leidsin su.»

«Ühel päeval koputavad rüütlid meie uksele,» õhkas Lucy. «Nad kummardavad mulle ning ütlevad: «Tule ja hakka meie kuningannaks.»»

«Miks sa sellist rumalat juttu tagant õhutad?» pahandas ema.

«Sellest ei sünni ju midagi halba,» vastas isa.

Jack teadis, et ema oli enne tema sündi kaks last kaotanud ning kaks ka pärast. Ema oli arvanud, et ta ei saagi enam lapsi, kuid kõigi üllatuseks sai ta siiski maha täiesti terve tütreaga.

Lucyl olid päikeseliselt kuldkollased juuksed ja silmad sinised kui laanes kasvanud kannikesed. Ta oli kerge kui udusulg ning lustlik nagu lõoke. Just seetõttu oligi viieaastane tirts alati armastatud ning ta armastas kõiki vastu. Kõige kiuste ei suutud Jack tema kohta ühtegi halba sõna öelda.

Praegu tassis isa teda redelit mööda alla ning laps oli tassimiseks ilmselgelt liiga suur. Jack nägi kohmakalt ühelt pulgalt teisele astuva isa näol valugrimassi, kuid ta nägi seal ka rõõmu. Rõõmu, mida Giles Kõverjala silmis harva näha võis, kui too oma poja Jackiga tegeles.

Jack viskas tekid pealt ning tõusis, et ringutusega uut päeva emmata. Olles maganud rõivais nagu kõik teisedki, ei olnud tal riitumisega muret.

Ta tõmbas villase riideriba uksepraost välja ja ronis õue. Hallikas valgus roomas üle idamere, immitstes sealt nõmmele ning katkes järsult tumedasse läänemetsa jõudes. Taevaalaotus oli kui must jää. Algamas oli vilets päev.

Jack jooksis hüpates ja kareldes käimlasse, et tema jalanõud maa külge kinni ei jõuaks külmuda. Bard oli öelnud, et härmahiiud passivad ettevaatamatuid inimesi, keda oma uduse hingeõhuga uimastada. Talvel ei tohtinud iial õues pikali heita, ükskõik, kui ahvatlevana see mõte võis tunduda. Niiviisi härmahiiud su endale saidki – sosistades lugusid unes leitavast soojusest.

Jack jooksis tagasi majja, veel ühel jäälaigul, mida ta enne ei olnud märganud, liugu lastes. Ukse paukudes sisse tormanud, trampis ta ulgumise saatel jalgu, et jälle oma varbaid tunda.

«Külm, jah?» küsis kolde lähedal istuv isa, Lucy süles.

«Külm nagu trolli...»

«Meie majas selliseid sõnu ei pruugita,» lõikas ema vahele.

Jack irvitas ning astus tulele lähemale. Ema andis talle siidrikruusi, millega poiss kohe oma käsi soojustama asus.

«Utt hakkab täna poegima,» tähendas isa.

«Jaa,» nõustus ema.

«Ma a r m a s t a n lambatallesid,» vulistas Lucy oma siidrikruusi hällitades.

«Sa ei pea ju neid pisikesi ometi välja otsima minema,» sõnas Jack.

«Jumal on asjad nõnda seadnud,» vastas isa, «Aadam tegi pattu ja seetõttu peavad ülejäänud oma leiba palehigis teenima.»

«Aamen,» ütles ema.

Jack ei saanud aru, miks pidi mingi aegade alguses juhtunud sündmus neid siinamaani vaevama. Millal see karistus üldse otsa saab? Oleks ju igati loogiline, et näiteks tuhande aasta möödudes ütleks Jumal: «Olgu, karistus on kantud. Te võite kõik Eedeni aeda tagasi tulla.» Aga Jack ei öelnud seda valjusti. Isa kippus usuteemalistes vestlustes kergesti ärrituma.

Isa oli tahtnud preestriks hakata, aga tema perel ei olnud piisavalt raha, et kloostrisse astumist kinni maksta. See oli mehele pidevaks kurbuseallikaks, sest tema vigase jalaga oli raske talutöid teha.

Isa kõige südamelähedasem mälestus oli tema ammune külastus Pühale saarele. Saarelt loodeti leida ravi tema jalale ning sealsed rahuliku eluviisiga mungad olid isale kustumatu mulje jätnud. Mungad ei pidanud läbi kivise põllu atra tirima. Ei pidanud hirmuäratavates metsades puid raiuma, peljates hunte või veel hullem... lapseõgarditest goblaineid.

Kuid isegi lahked mungad ei suutnud Giles Kõverjala vigastust ravida. Nad lihtsalt söötsid talle pehmet saia ning rosmariiniga maitsestatud lambaliha. Nad palvetasid tema

eest oma kabelis, mille värvilised mosaiikaknad päikesepaistel vikerkaarena särasid.

«Ma arvan, et parandan täna aida katuse ära,» sõnas isa.

Jack kortsutas kulmu. See tähendas, et tüütu lammaste otsimine langes tema õlule. Ta torkas eilse leivaviilu pudru sisse – leotamata oleks see söömiseks liiga kõva olnud. Liiv, mis oli alati ema küpsetatud tumedate pätside osa, krigises Jacki hammaste all.

«Kas ma tohin vaatama tulla?» küsis Lucy.

«Muidugi tohid, kullake. Ära ainult redeli alla istu, see toob ebaõnne.»

See toob ebaõnne, sest niiviisi võib isa talle haamri pähe pillata, mõtles Jack, kuid ei öelnud seda valjusti.

«See nädal on meie kord Bardi toita,» ütles ema.

«Mina tegelen temaga,» ütles Jack ruttu.

«Muidugi tegeled!» nähvas isa. «Ära arvagi, et sa nende lammaste pärast ennast kõrvale nihverdada võid.»

Tüüpiline värk, mõtles Jack. Tema pakub oma abi ja saab tänutäheks isa käest pragada. Kuid Jackil oli uue ülesande pärast liiga hea meel, et kaua tusatseda.

Leib ja puder söödud, tegi ta soojale siidrile kiiresti otsa peale ning hakkas pikaks päevaks valmistuma. Ta toppis oma õhukesed jalanõud villast riidet täis, et varbad otsast ei külmuks. Seejärel mässis jalgadele lisakihi riidet, pani veel teise särgi selga ning kõige selle peale tõmbas keebi. Keep oli vihmakaitseks rasvaga immutatud ning seetõttu kohutavalt raske, ent soojapidavus oli kandamit väärt. Viimase asjana võttis Jack õlale toidukoti.

«Ja vaata, et sa Bardi oma kohalolekuga ei tüüta,» ütles isa lahkuvale Jackile veel järele.

Tuul tõmbas Jackil kohe keebi üle pea. Ta sättis selle uuesti õigeks ja mähkis endale tihedamalt ümber. Härmatanud maapind krudises Jacki jalge all. Kõik oli selge kui kristall

ning Jack võis näha nii metsa taha jäävaid mägesid läänes kui ka jääkülma merd idas. Kalda kohale ulatuval kaljuveerel oli vana Rooma maja, kus elaski Bard. Jack nägi tuule käes laialivalguvat suitsuvinet.

Ta arutles, miks vanamees oli otsustanud just sellises kohas elada. Maja oli nii kehvas seisukorras, et sealset külma rõskust oli võimatu välja kütta. Võib-olla meeldis Bardile mere ääres? Ta ju oligi neile merelt tulnud, saabudes pisikeses vitstest ja nahast kaluripaadis, mida vesi oli pillutanud kui õngekorki. Täitsa ime, et ta ellu oli jäänud, aga võib-olla oli Bard paati loitsuga kaitsnud.

Jacki süda hakkas kiiremini tukslema. Loomulikult ta teadis väikestest loitsudest, mida ema kasutas. Ta oli temalt õppinud, kuidas mesilastega rääkida ja kuidas hirmunud loomi lauluga rahustada. Bard seevastu teadis suuri asju. Räägiti, et ta võib õlekimbule peale puhkudes oma vaenlased hulluks ajada. Ja et ta oskab põhjatuult manada ning vares-tega kõnelda.

Vana mees oli külla saabunud kahe aasta eest ning hakanud kohe käske jagama. Peagi asus ta elama Rooma majja, kus oli voodi, laud, hunnik tekke ja toiduvarud. Kellelgi ei tulnud pähegi kahelda tema õiguses neile asjadele.

«Ma tõin toiduvarusid, isand,» hüüdis Jack igivana maja ukse ees ning kuulatas, kas seest on samme kuulda. Kuulda oli hoopis ohe ning jalutuskepi põnts. Bard tõmbas ukse lahti ning tema nägu venis naerule.

«Jack! Rõõm sind näha!»

See oligi üks neist põhjustest, miks ta Jackile meeldis. Ta ei öelnud: «Mis, jälle sina?» Tal paistis koguni hea meel olevat.

«Kas ma ajan siidri soojaks?» pakkus Jack.

«Oo, su ema hõrgutised,» õhkas Bard. «Tal on kuldsed käed, poiss. Sulatõsi.»

Jack pani roobi tulle ja kallas kruusi täis.

«Täna lähed lambajahile?» küsis Bard oma kondiseid jalgu tulele lähemale sirutades. «Kuus utte on poeginud, kui sind huvitab. Nad on läänepoolsel karjamaal.»

Jack ei kahelnud hetkekski. Kõik teadsid, et Bard on selgeltmägi. Keegi ei teadnud, kas ta muutis end linnuks ja liugles väljade kohal või lihtsalt rääkis mööduvate rebastega, kuid Bard teadis kõigest, mis tema ümber toimus, ning veel kamaluga peale selle.

Jack ootas, kuni roop tulipunaseks läks ja kastis selle siis susinal kruusi. «Kas ma toon puid, isand?» Ta tahtis sinna jääda nii kauaks kui võimalik.

«Lammaste püüdmiseks läheb sul oma pool päeva küll ära,» sõnas Bard kuuma siidrit mekkides. «Tule siis tagasi, kui muud tööd valmis.»

Jack ei uskunud oma kõrvu. Keegi polnud teda kunagi kuhugi kutsunud, ilma et sellega mingi töö kaasa oleks tulnud. «Kas teil on abi vaja, isand?» küsis ta viisakalt.

«Abi? Sinusugune tammetõru pakub mulle a b i? Odini nimel, ma kutsusin su lihtsalt lõunat sööma. Või on sul kirjalikku kutset tarvis? Ei-ei,» ohkas vanamees, «sa ei oskaks seda ju nagunii lugeda. Keegi pole vaevunud sind õpetama. Sinu ema pole aga selles süüdi. Sinu võsavaimulikust isa arvestades on ta isegi hämmastavalt tublit tööd teinud.»

Bard latras siidrikruusil käsi soendades endamisi edasi ning tundus Jacki kohaloleku sootuks unustanud olevat.

«Ma tuleksin hea meelega,» vastas poiss.

«Mis? Oo, suurepärane,» ütles Bard talle uksel järele lehvitades.

Jack oli nii hämmeldunud, et ei pannud tähelegi, kui juba küngastest üles läänepoolse karjamaa suunas rühkis. Tuul kiskus keepi ja jää torkis taldu. Mida küll Bard t e m a s t tahta võis? Neid poisse oli tosinajagu, kes Rooma majja puid

ning vett kandsid, kuid mitte ühtegi neist ei olnud lõunat sööma kutsutud.

Miks just tema välja valiti? Külavanema poeg oli palju pikem ja paremini haritud. Sepa poeg oli tugevam. Möldri poeg tõi Bardile head saia. Jackis, olgem ausad, ei olnud aga mitte kui midagi erilist.

Esimese lamba leidis ta heki juurde kägaras lamamas. Lambatalle ema tormas Jackile kallale, kuid too vastas utele jalahoobiga. Mustanäolised lambad olid ohjeldamatud kui mägikitsed. Ta mässis vastsündinu keebi sisse ja kiirustas mäest alla, samal ajal talle ema eemale tõrjudes. Ta pani lambatalle aidas õlehunnikusse ning pidi sealt väljudes ute sarvede eest kõrvale põiklema.

Ja niiviisi edasi-tagasi, kuni kõik kuus olid leitud. Lõpetades oli ta jalatallast pealaeni mudane ning iga viimane kui üks kont lõi tuld. Ma vihkan lambaid, mõtles ta aidaust pauguga kinni lükates.

«Ära neid sööta unusta,» hüüdis isa katuselt.

«Juba söötsin,» vastas Jack. Miks isa ei oleks võinud öelda: «Kuus talle? Tubli töö!» Miks ta iial rahul ei olnud?

Lucy istus isa manitsustest hoolimata redeli all. Ta oli lambanahka mähitud ja nägi seal kükitades välja nagu üks paks jänes. Ta lehvitas rõõmsalt Jackile ning too lehvitas tusatujust hoolimata vastu. Lucy peale oli väga raske paha-seks saada.